

VERKENNING

Profeteren in het Nieuwe Testament

S. Cnossen

Wanneer we bedenken dat over profeten en profeteren veel gesproken wordt in het Nieuwe Testament, ligt het voor de hand dat ik me moet beperken. Daarom wil ik het een en ander opmerken over profeteren, zoals daar in het Nieuwe Testament over gesproken wordt in Handelingen en in de brieven van Paulus.

Allen profeten

Volgens het Nieuwe Testament zijn de gelovigen allen profeten. Zo belijden wij dat ook in zondag 12 van de Heidelbergse Catechismus. Daar belijden we dat we als gelovigen, als leden van Christus, deelhebben aan zijn zalving om als profeten zijn naam te belijden. Over het deelhebben aan de zalving van Christus spreekt de apostel Johannes in zijn tweede brief. In verband met het volgen van een antichristelijke dwaalleer van hen die niet echt bij de gemeente behoorden, zegt de apostel tot de gemeente die de dwaalleer weerstond: 'Gij echter hebt een zalving van de Heilige en gij weet dat allen' (2 Joh. 2:20). Zij kennen de ware leer door de verlichting van de Geest van Christus. En, zo zegt Johannes, ze mogen leven bij de belofte dat de zalving die ze van de Here ontvangen hebben, op hen zal blijven (2:27). Door het deelhebben aan de zalving van Christus hebben ze inzicht in het door hen ontvangen Woord en daarom kunnen ze komen tot het rechte belijden. De gelovigen hebben de zalving van Christus, ze hebben deel aan de verlichting van de Geest van Christus. Zo is het Woord voor hen toegankelijk en zo kunnen ze hun profetische roeping van het belijden van de Naam uitoefenen.

Dat is wat anders dan de oudtestamentische profeten mochten doen. Zij ontvingen goddelijke openbaringen. Zij mochten als 'mond van God' het aan hen geopenbaarde Woord van God doorgeven.

Het is ook wat anders dan wat we in het Nieuwe Testament lezen over profetische gaven en profeten.

Profetische gaven en profeten

Nadat de verhoogde Here zijn Geest heeft uitgestort op de gemeente, lezen we meermalen over de bijzondere gave van de profetie. Met name in de Handelingen van de Apostelen en in de brieven van de apostel Paulus. Ik noem dit een 'bijzondere' gave van profetie ter onderscheiding van onze profetische roeping, zoals zondag 12 van de Heidelbergse Catechismus daarover spreekt. Op dat 'bijzondere' kom ik nog wel terug.

Zo lezen we in Handelingen 19, dat Paulus een aantal mannen de handen oplegt. Het gevolg daarvan is dat de Heilige Geest over hen komt 'en zij spraken in tongen en profeteerden' (vs. 6). Hier dus het profeteren in combinatie met het spreken in tongen. In Romeinen 6 zegt Paulus: 'Wij hebben nu gaven, onderscheiden naar de genade, die ons gegeven is; profetie, naar gelang van ons geloof ...' In 1 Korintiërs 11 lezen we over mannen en vrouwen die profeteren (vs. 4,5). In het veertiende hoofdstuk van deze brief wekt de apostel op om te streven naar de gaven van de Geest, 'doch vooral naar het profeteren' (vs. 1). In vs. 39 herhaalt Paulus deze oproep. Genoeg om aan te tonen dat er in de gemeenten de gave van de profetie was. Ik merk hierbij op dat duidelijk is, dat niet alle leden van de gemeenten deze bijzondere gave hadden. Verder blijkt uit de brieven van Paulus aan de gemeenten van Korinte en Efeze dat er in de gemeenten profeten waren, die als zodanig een bepaalde leidende plaats in de gemeenten hadden. Met andere woorden: niet allen die de gave van de profetie hadden, behoorden tot deze profeten. En ook: niet allen die de gave van de profetie hadden, werden profeten of profetessen genoemd.

Eerst iets over de profeten in de gemeenten. Wanneer de apostel in 1 Korintiërs 12 zegt dat God sommigen met een bepaalde functie in de gemeente heeft aangesteld, dan noemt hij: '... ten eerste apostelen, ten tweede profeten...' (vs. 28). Er waren dus in de gemeente van Korinte leidinggevende broeders, die profeten werden genoemd. En dat niet alleen in Korinte, zo blijkt uit de brief aan de Efeziërs. In deze brief lezen we: 'En hij heeft zowel apostelen als profeten gegeven, zowel evangelisten als herders en leraars, om de heiligen toe te rusten tot dienstbetoon, tot opbouw van het lichaam van Christus...' (4:11 en 12). In Efeziërs 3:5 wordt ook gesproken over de apostelen en profeten. En nog eens in Efeziërs 2:20. De zo bekende tekst waarin de apostelen en profeten het fundament van de kerk genoemd worden, terwijl Christus daarvan de hoeksteen is.

De vraag kan gesteld worden of we bij deze profeten ook kunnen denken aan de oudtestamentische profeten. Wanneer we letten op Efeziërs 3, dan is op die plaats in elk geval duidelijk dat we aan nieuwtestamentische profeten moeten denken. Paulus spreekt daar in verband met de apostelen en profeten over het geheimenis van Christus, 'dat ten tijde van vroegere geslachten niet bekend is geworden aan de kinderen der mensen, zoals het nu door de Geest geopenbaard is aan de heiligen, zijn apostelen en profeten' (Ef. 3:5). Het geheimenis van Christus is dus in de tijd van de apostelen geopenbaard.

In de tijd van de apostelen en profeten. Het gaat hier duidelijk om nieuwtestamentische profeten.

En in Efeziërs 4:11 zullen we de daar genoemde profeten ook moeten beschouwen als nieuwtestamentische profeten. Daar wordt immers gesproken over gaven in de nieuwtestamentische gemeente. Wanneer nu driemaal in deze brief gesproken wordt over apostelen en profeten, dan zullen we ongetwijfeld moeten aannemen dat het over dezelfde personen gaat. Over nieuwtestamentische profeten. Voor de volledigheid wil ik bij Efeziërs 2:20 nog een opmerking doorgeven van dr. L. Floor. Hij is het wel eens met wat ik hierboven schreef, maar voegt daaraan toe: 'Bezien we de tekst in wijder perspectief en letten wij op de personen die in de heilsgeschiedenis de dragers van de Godsopenbaring waren, dan zouden we de profeten van het Oude Testament ook bij het fundament van de kerk kunnen betrekken. De apostel sluit hen zeker niet uit, maar zijn formuleringen in de brief aan de Efeziërs nodigen ons toch uit, vooral aan de nieuwtestamentische profeten te denken.' (Dr. L. Floor, Efeziërs. Commentaar Nieuwe Testament (p. 119).

Tenslotte wil ik in dit verband ook nog wijzen op een tekst die ik al eerder genoemd heb. Ik bedoel 1 Korintiërs 12:28. Daar staat: 'En God heeft sommigen aangesteld in de gemeente, ten eerste apostelen, ten tweede profeten, ten derde leraars, ...' Aangesteld in de nieuwtestamentische gemeente! Daarom nieuwtestamentische profeten!

Concluderend mogen we zeggen dat er in het begin van de nieuwtestamentische kerk profeten waren, die naast de apostelen een funderende taak hebben gehad.

Verder mogen we zeggen dat de benaming profeet voor hen is, die herhaaldelijk en met zekere regelmaat gebruik maken van de gave van de profetie. De gave van de profetie kan ook functioneren in anderen bij specifieke gelegenheden. Deze worden geen profeten genoemd.

De Geest doet profeteren

Dat de gave van de profetie een bijzondere gave was in vergelijking met onze roeping tot profeteren, is uit het bovenstaande wel duidelijk. Het was een van de charismata, de genadegaven in de vroeg-christelijke gemeente. Maar dat bijzondere wordt vooral beklemtoond door het karakter van het profeteren. In het Oude Testament lezen we dat de profeten openbaringen van de HERE ontvangen om daarna dat aan hen geopenbaarde Woord van God door te geven. Ze ontvingen die openbaringen op verschillende wijzen. Bijvoorbeeld rechtstreeks of in dromen of visioenen. Iets dergelijks lezen we ook in het Nieuwe Testament, wanneer gesproken wordt over de gave van de profetie.

In Handelingen 11 lezen we, dat er onder de profeten die van Jeruzalem naar Antiochië kwamen, een zekere Agabus was. En deze Agabus 'gaf door de Geest te kennen, dat een grote hongersnood zou komen over het gehele rijk, die dan ook gekomen is onder Claudius' (vs. 28). Agabus heeft daaromtrent openbaring ontvangen. Hij profeteert door de Geest, die hem deze openbaring gaf.

In Handelingen 13 lezen we weer iets wat plaatsvond in de gemeente te Antiochië. Daar waren profeten en leraars. Verscheidene worden met name genoemd. Daar in Antiochië zegt de Heilige Geest: 'Zondert Mij nu Barnabas en Saulus af voor het werk, waartoe Ik hen geroepen heb' (vs. 2). Zoals we weten, ging het hier om de verkondiging van het evangelie aan de heidenen. Maar waar het mij om gaat, is dat de Heilige Geest dit bevel gaf. We mogen aannemen, gezien Handelingen 11:28, dóór de profeten. De Geest zegt dat het zo moet gebeuren. Een aanwijzing, bekendmaking van de Here door zijn Geest. Iets dergelijks vinden we ook in 1 Timoteüs 1:18 en 4:14. In het eerstgenoemde vers lezen we dat Paulus een opdracht aan Timoteüs geeft. Hij doet dat met een goed vertrouwen, omdat vroeger profetieën over Timoteüs zijn uitgesproken. In de tweede tekst die ik noemde, bemoedigt de apostel Timoteüs. 'Veronachtzaam de gave in u niet, die u krachtens een profetenwoord geschonken is onder handoplegging van de gezamenlijke oudsten.' Ongetwijfeld profetenwoorden uitgesproken door openbaring van de Geest van Christus. Aanwijzing en beloften.

In Handelingen 21 lezen we nog eens over het optreden van de profeet Agabus. Hij neemt de gordel van Paulus. Bindt zich aan handen en voeten en zegt: 'Dit zegt de Heilige Geest: De man, van wie deze gordel is, zullen de Joden te Jeruzalem zo binden en uitleveren in de handen der heidenen' (vs. 11, 12). Hier hebben we vrijwel hetzelfde wat we ook tegenkomen bij de oudtestamentische profeten. Zinnebeeldige handeling, en 'zegt de Here' of 'toen zeide de HERE'. (Vgl. o.m. Jes. 20:1-6; Ez. 4 en 5.)

In hoofdstuk 14 van de eerste brief aan de gemeente van Korinte lezen we, dat Paulus orde schept in de gemeente in verband met leden die in tongentaal spreken en profeteren. Met betrekking tot het profeteren spreekt de apostel over het ontvangen van een openbaring (vs. 30).

We hebben al gewezen op Efeziërs 3:5, waar over de profeten gezegd wordt dat aan hen het geheimenis van Christus geopenbaard is (vgl. 1 Kor. 13:2). Het geheimenis dat de heidenen medeërfgnamen zijn, medeleden en medegenoten van de belofte van Christus Jezus door het evangelie (vs. 6).

Uit al deze schriftgegevens mogen we de conclusie trekken dat het nieuwtestamentisch profeteren, zoals dat plaatsvond in de vroeg-christelijke gemeente, het karakter van openbaring door de Geest van Christus had. Het is niet uit de harten van

mensen opgekomen, maar hun in het hart en de mond gelegd door de Geest van Christus. Zo mochten zij gedreven door de Geest het Woord van God verkondigen.

Leidend en opbouwend profeteren

Zo mochten zij die bij tijd en gelegenheid de gave van de profetie ontvingen, en met name de profeten die naast de apostelen leiding gaven aan de gemeenten, het aan hen geopenbaarde Woord doorgeven. Ze mochten bevelen van de Here doorgeven, aanwijzingen geven, geheimenissen openbaren. Ze moesten met name de gemeente stichten, opbouwen.

Wanneer de apostel het spreken in tongen vergelijkt met het profeteren, zegt hij: 'Maar wie profeteert, spreekt voor de mensen stichtend, vermanend en bemoedigend' (1 Kor. 14:6). Om die reden geeft Paulus de voorkeur aan het profeteren boven het spreken in tongen, waarbij men alleen zichzelf sticht.

Daarbij moest wel bedacht worden dat de Geest niet zo dreef, dat daarbij eigen wil en verantwoordelijkheid werden uitgeschakeld. Hierover spreekt de apostel, wanneer hij opmerkt dat de geesten van de profeten onderworpen zijn aan de profeten (1 Kor. 14:32). Paulus spreekt hier ongetwijfeld tot hen die bij tijd en gelegenheid een profetische boodschap ontvingen. Paulus zegt dat er niet te veel aan het woord moeten komen. Ook moet één niet steeds aan het woord zijn. Een ander moet ook in de gelegenheid komen om door te geven wat aan hem geopenbaard is. Kortom, er is een tijd van spreken en ook een tijd om te zwijgen. Dat is en blijft eigen verantwoordelijkheid. Kortom, ze moeten zich beheersen, opdat er geen wanorde in de gemeente ontstaat. In de gemeente moet de goede harmonie, de vrede heersen.

De Naam belijden

De apostelen hebben het evangelie mogen verkondigen. Verlicht en gedreven door de Geest van Christus hebben zij de Persoon en het werk van Jezus Christus gepredikt. Ze hebben de heilsbetekenis van zijn werk voluit in het licht mogen stellen. In hun tijd hebben de profeten met hen leiding mogen geven aan de gemeenten. Met anderen. De gave van de profetie heeft dienst gedaan. Er zijn ons maar weinig uitspraken van nieuwtestamentische profeten bewaard gebleven. Blijkbaar hadden de profetieën vooral betekenis voor de tijd dat het Nieuwe Testament nog niet op schrift was gesteld. De kerk heeft het Nieuwe Testament mogen ontvangen als het Woord van God naast het Oude Testament.

De apostelen zijn heengegaan. Naar hun Heer en Heiland. De nieuwtestamentische profeten evenzo. De gave van de profetie in die bijzondere zin uit de dagen van de apostelen is verdwenen. De verhoogde Here regeert zijn kerk door zijn Geest en Woord. Hij gebruikt bij zijn regering van zijn kerk het blijvende ambt. Eén ding is nodig: blijven bij het Woord van God, dat we hebben mogen ontvangen in het Oude en Nieuwe Testament. Handelend en sprekend naar dat Woord mogen we door Gods genade ónze profetische roeping uitoefenen: de Naam belijden. De enige Naam, die onder de hemel gegeven is tot behoud.

Enkele gesprekspunten:

1. In Handelingen 15 worden enkele malen Judas en Silas genoemd. Zij worden met Paulus en Barnabas door de gemeente te Jeruzalem naar Antiochië gezonden om een belangrijke boodschap over te brengen. Zou het belangrijk zijn, dat van deze broeders wordt gezegd dat zij profeten waren (vs. 32)?
2. Paulus zegt in Romeinen 12:6 en 7: 'Wij hebben nu gaven, onderscheiden naar de genade, die ons gegeven is; profetie, naar gelang van ons geloof...' Wat betekent dit?
3. Bespreek de profeterende vrouwen. Zie Handelingen 21:9 en 1 Korintiërs 11:5.
4. In onze tijd streeft men in bepaalde kringen nog naar de bijzondere gaven van de Geest, bijv. naar de gave van de profetie. Is dat juist? Let hierbij op NGB artt. 2, 5 en 7 en DL, V art. 10.